

Subject card

Subject name and code	Travel and Literature. 19th-21st Century, PG_00158317						
Field of study	Creative Writing						
Date of commencement of studies	October 2025		Academic year of realisation of subject		2025/2026		
Education level	Bachelor's studies		Subject group				
Mode of study	full-time studies		Mode of delivery		at the university		
Year of study	1		Language of instruction		Polish		
Semester of study	2		ECTS credits		2.0		
Learning profile	academic		Assessment form		credit		
Conducting unit	Division of History of Polish Literature -> Institute of Polish Philology -> Faculty of Languages -> Rector						
Name and surname of lecturer (lecturers)	Subject supervisor		dr hab. Artur Nowaczewski				
	Teachers						
Lesson types	Lesson type	Lecture	Tutorial	Laboratory	Project	Seminar	SUM
	Number of study hours	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	E-learning hours included: 0.0						
Learning activity and number of study hours	Learning activity	Participation in didactic classes included in study plan		Participation in consultation hours		Self-study	SUM
	Number of study hours	30		2.0		18.0	50
Subject objectives	The aim of this course is to introduce students to 19th- to 21st-century literature dealing with the theme of travel. It covers such issues as: types of journeys and travellers, directions and destinations of peregrinations; initiation and dream journeys, genres describing the experience of travelling; time and space as categories related to different figures of the traveller (Odysseus, Faust, don Juan, the Eternal Wanderer Jew). The aim of the course is also to analyse the evolution of the theme of travel in literature (mainly Polish) over the following centuries.						
Learning outcomes	Course outcome		Subject outcome		Method of verification		
	[SKPL3_W04] Knows and understands at an advanced level selected works in the field of the history of Polish and universal literature and art, guided by the criteria of literary studies, in particular the history of literature.		Knows and understands the contexts and cultural background of travel and reportage texts from the 19th to the 21st century, guided by the criteria of literary studies and his/her knowledge of literary history.		[SW1] oral statement/ conversation/discussion [SW2] presentation/project/paper/ report		
	[SKPL3_K02] Is ready to confront and verify the assessment of his own and other artistic, critical and applied works based on substantive opinions of specialists, including those in the field of literary studies.		He is ready to evaluate his own texts constituting travel descriptions based on the literature on reportage and travel writing and the opinions of authorities in the field.		[SK1] oral statement/conversation/ discussion [SK2] presentation/project/paper/ report		
	[SKPL3_U02] Is able to use literary and cultural methods and theories to create interpretations and assessments of literary texts.		Be able to use literary and cultural methods and theories to interpret travel accounts, reportage and the travel motif in literary texts.		[SU1] oral statement/conversation/ discussion [SU2] presentation/project/paper/ report		

Subject contents	Aims, directions and ways of describing the experience of travel in the literature of Romanticism, Positivism and Young Poland, and in contemporary literature (XX-XXI century). Existential patterns of travel (Odyssean, Donžuan, Faustian, Donkichot). Travel and time (the concept of linear and cyclical time). Travellers and anti-travellers, the fashion for travel, the initiatory journey, the emancipatory journey, the journey of one's self through one's self, voluntary and compulsory travel, the journey versus the dream. Myths of cities and places (spatial perspective, non-places), geography of travel (humanistic geography), peripheries and centres, familiar and foreign places. Types of travellers and their exemplifications in literature: tourist, wanderer, wanderer, exile, pilgrim, forced, nomadic identity (classification according to the concept of Zygmunt Bauman and his continuators). Techniques of travel and customs associated with displacement, topos of the road. Literary genres describing travel (memoir, letter, travelogue, diary, reportage).		
Prerequisites and co-requisites			
Assessment methods and criteria	Subject passing criteria	Passing threshold	Percentage of the final grade
	Preparation of partial papers, presentations	51.0%	50.0%
	Active participation in activities	51.0%	50.0%

Recommended reading	Basic literature	Literary texts [selection]: Bator J., <i>Japoński wachlarz</i>, Kraków 2021; Calvino I., <i>Niewidzialne miasta</i>, przeł. A. Kreisberg, Warszawa 2013 (rodz. <i>Leonia</i>); Choszcz K., <i>Moja Afryka</i>, Pelplin 2022; Grabiński S., <i>Demon ruchu, Czarna Wółka</i> (wyd. dowolne ze zbioru opowiadań); Houellebecq M., <i>Mapa i terytorium</i>, przeł. B. Geppert, Warszawa 2011; Iwaszkiewicz J., <i>Pasje błędmierskie</i>, Warszawa 1976; Kraśiński Z., <i>Z sycylijskiej podróży kart kilka; Trzy myśli Ligenzy; Kampania rzymska</i>, [w:] tegoż, <i>Pisma</i> (biblioteka cyfrowa); Kraszewski J. I., <i>Wspomnienia Wołynia, Polesia i Litwy; Kartki z podróży; Budnik</i>, Warszawa 1989; Mann T., <i>Śmierć w Wenecji</i>, tłum. L. Staff, Wrocław 1992; Márai S., <i>W podróży</i>, wyb., tłum. i posłowie T. Worowska, Warszawa 2011 (tu: Szkice paryskie, s. 7-39 oraz posłowie T. Worowskiej, <i>Niepokojuca wieloznaczność</i>, s. 198-204); Marecki P., <i>Polska przydrożna</i>, Wołowiec 2020; Mickiewicz A., <i>Sonetów krymskie</i> (wydanie dowolne); Mikołajewski J., <i>Wielki przypływ</i>, Warszawa 2021 oraz tegoż, <i>Terremoto</i>, Warszawa 2021; Prus B., <i>Lalka</i> (wydanie dowolne); Reymont W. S., <i>Wampir; Marzyciel; Bunt</i> (wydanie dowolne, np. <i>Wampir</i>, oprac. i przyg. do druku T. Jodełka-Burzecki, Warszawa 1975); Różewicz T., <i>Śmierć w starych dekoracjach; Moja córeczka</i> (wydanie dowolne z <i>Pism</i>, tom <i>Proza</i>); Sienkiewicz H., <i>Listy z Ameryki</i> (wyd. dowolne) oraz tegoż, <i>Listy z Afryki</i>, Warszawa 1949; Słowacki J., <i>Dzieła wybrane</i>, Tom I. <i>Liryki i powieści poetyckie</i>, oprac. oraz wstęp napisał J. Krzyżanowski, Wrocław 1987 (tu: liryk <i>Rzym</i> oraz <i>Paryż</i>; tegoż, <i>Godzina myśli</i>); Tom II. <i>Poematy (Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu)</i>; Tom VI. <i>Listy do matki</i>, oprac. Z. Krzyżanowska (wybrane listy); Stasiuk A., <i>Taksim</i>, Wołowiec 2009 (lub inne wydanie) oraz tegoż, <i>Jadąc do Babadag</i>, Wołowiec 2004; Szczerek Z., <i>Via Carpatia: podróże po Węgrzech i Basenie Karpackim</i>,
---------------------	------------------	--

		Wołowiec 2019; Tokarczuk O., <i>Bieguni</i>, Kraków 2019 oraz teŹe, <i>Podróż ludzi księgi</i>, Kraków 2019; Wilk P., <i>Lalki w ogniu: opowieści z Indii</i>, Warszawa 2022; Zapolska G., <i>O czym się nie mówi</i> (wydanie dowolne); Źeromski S., <i>Dzieje grzechu</i> (wydanie dowolne); Źmichowska N., <i>Listy</i>: Tom I. <i>W kręgu najbliższych</i>, Wrocław 1957 (Listy do Erazma Źmichowskiego); Tom III. <i>Miodogórze</i> (Listy do Feliksa Michałowskiego), Wrocław 1967, pod red. S. Pigonia, do druku przyg. i wstępem opatrzyła M. Romankówna;
--	--	---

Supplementary literature	Supporting texts [recommended selection for classes]: Litteraria Copernicana 2013, nr 1, Tom 11: Grabiński, pod red. A. Mianeckiego i T. Pudłockiego (dwa artykuły do wyboru, np. J. Poniatowska, <i>Grabiński popularny?</i>; A. Mazurkiewicz, <i>Nowelistyka S. Grabińskiego wobec tradycji literackiej</i>); Bachórz J., <i>O polskim egzotyzmie romantycznym</i>, [w:] <i>Problemy polskiego romantyzmu</i>, oprac. M. Żmigrodzka, Wrocław 1974; Bachórz J., <i>Romantyczne fascynacje egzotyką</i>, [w:] tegoż, <i>Złączyć się z burzą. Tuzin studiów i szkiców o romantycznych wyobrażeniach morza i egzotyki</i>, Gdańsk 2005; Burkot S., <i>Podróż po stronach rodzinnych</i>, [w:] J.I. Kraszewski, <i>Wspomnienia Wołynia, Polesia i Litwy</i>, przyg. do druku i wstępem poprzedził S. Burkot, Warszawa 1985; Burkot S., <i>Polskie podróżopisarstwo romantyczne</i>, Warszawa 1988; Chojnacki H., <i>Polska poezja Północy</i>, Gdańsk 1998 (tu: <i>Wprowadzenie</i>); Dutka E., <i>Heterotopie: o twórczości A. Stasiuka</i>, Prace Naukowe UŚ 2014, nr 3188, s. 437-466; Gubernat I., <i>Miasto Zapolskiej</i>, [w:] <i>Miasto, kultura, literatura, wiek XIX</i>, materiały sesji naukowej pod red. J. Daty, Gdańsk 1993, s. 213-225; Kalinowski D., <i>Cztery szlachetne prawdy. Motywy buddyjskie w literaturze polskiej do czasów pozytywizmu</i>, Kraków 2021 (tu: rozdz. <i>Dharma J. Słowackiego</i>, podrozdz. <i>Makata jantra</i> oraz <i>Orientalizm Słowackiego i literaturoznawstwo</i> oraz rozdz. <i>Norwida podróż na Wschód</i>); Kamionka-Straszakowa J., <i>Do ziemi naszej. Podróże romantyków</i>, Kraków 1988; Kamionka-Straszakowa J., <i>Podróż</i> [hasło], [w:] <i>Słownik literatury polskiej XIX wieku</i>, pod red. A. Kowalczykowej i J. Bachorza, Wrocław 1995; Kamionka-Straszakowa J., <i>Zbłąkany wędrowiec. Z dziejów romantycznej topiki</i>, Wrocław 1992; Karwowska M., <i>Podróż nie tylko sentymalna Japoński wachlarz J. Bator w perspektywie antropologicznej</i>, [w:] <i>Klasycyzm i sentymentalizm jako ponadczasowe zjawiska kultury</i>, Prace Polonistyczne, Łódź 2016, s. 179-186; Kowalczykowska A., <i>Pejzaż romantyczny</i>, Kraków 1982; Kowalski P., <i>Odyseje nasze były jakie. Droga, przestrzeń i podróżowanie w kulturze współczesnej</i>, Wrocław 2002; Kubiak Z., <i>Rzym romantyczny</i>, [w:] tegoż, <i>Jak w zwierciadle</i>, Warszawa 1985; Kuźma E., <i>Mit Orientu i kultury Zachodu w literaturze XIX i XX wieku</i>, Szczecin 1980;
--------------------------	---

	Majchrowski Z., <i>Mapa i książka</i>, [w:] <i>Geografia Słowackiego</i>, pod red. D. Siwickiej i M. Piwińskiej, Warszawa 2012; Mączak A., <i>Peregrynacje, wojaże, turystyka</i>, Warszawa 1984; Milewski S., <i>Podróże dalsze i bliższe czyli urok komunikacyjnych staroci</i>, Warszawa 2006; Mroczkowska R., <i>O celu podróżowania</i>, Punkt 1978, z. 2, s. 90-96; Piwińska M., <i>Wschodnie maskarady</i>, Teksty 1975, nr 3; <i>Podróż i literatura 1864-1914</i>, pod red. E. Ihantowicz, Warszawa 2008 (tu: B. Szleszyński, <i>Dlaczego Wokulski nie pojechał do Londynu?</i>; J. Śliwińska, <i>Literat-podróżnik i dama w podróży. O zagranicznych wojażach Sienkiewicza i Orzeszkowej</i>, s. 59-71; D. Trześniowski, <i>Listy z Afryki H. Sienkiewicza w świetle dyskursu postkolonialnego</i>, s. 357-369; Przybylski R., <i>Podróż Juliusza Słowackiego na Wschód</i>, Kraków 1982; Reychman J., <i>Podróżnicy polscy na Bliskim Wschodzie w XIX wieku</i>, Warszawa 1972; Słoka E., <i>Romantyczne podróże szlakami Adama Mickiewicza</i>, [w:] <i>Adam Mickiewicz i kultura światowa</i>, Księga 3, pod red. M. Burty, A. Chojackiego, S. Musijenko, I. Żuka, Siedlce 2000; Sztachelska J., <i>Petroniusz patrzy na Afrykę</i>, [w:] <i>Wokół W pustyni i w puszczy. W stulecie pierwodruku powieści</i>, koncepcja J. Axer i T. Bujnicki, Kraków 2012; Tomasik W., <i>Ikona nowoczesności: kolej w literaturze polskiej</i>, Wrocław 2007; Tracz M., <i>Świeckie oblicze Świętego Miasta. Oblicze Jerozolimy w polskich relacjach pielgrzymich w połowy XIX wieku</i>, [w:] <i>Polskie opisywanie świata. Od fascynacji egzotyką do badań antropologicznych</i>, pod red. A. Kuczyńskiego, Wrocław 2000; Trojanowiczowa Z., <i>Sybir romantyczny</i>, Poznań 1993; Trześniowski D., <i>Wampir Reymonta. Upiorne sny zmęczonej Europy</i>, [w:] <i>Inny Reymont</i>, pod red. W. Książek-Bryłowej, Lublin 2002, s. 111-123; tu również: M. Kochanowski, <i>Miasta Reymonta i Witkacego</i>, s. 39-49; Waśko A., <i>Odyseusz i Don Juan. Dwa wzorce doświadczenia podróży</i>, [w:] <i>Dziedzictwo Odyseusza. Podróż, obcość i tożsamość, identyfikacja, przestrzeń</i>, red. M. Cieśla-Korytkowska, O. Płaszczewska, Kraków 2007; Witosz B., <i>Centrum prowincja, peryferie, marginesy: wędrówka pojęć w świecie dyskursów, znaczeń i aksjologii</i>, Prace Naukowe UŚ 2018, nr 3730, s. 13-24; Wroniszewski M., <i>Andrzej Stasiuk i granice melancholii</i>, https://repozytorium.bg.ug.edu.pl/info/article/UOGa60f42fe6f7b4c2fb04848b343ea528c/
--	--

		Wschód w literaturze polskiej: zbiór rozpraw, pod red. J. Reychmana, Wrocław 1970; Zwolińska B., <i>Dwie podróże w cieniu śmierci w Pasjach błędmierskich J. Iwaszkiewicza i Śmierci w starych dekoracjach T. Różewicza</i>, [w:] tejże, <i>Czas-przestrzeń-egzystencja. Tożsamość w podróży. Szkice o literaturze</i>, Gdańsk 2021, s. 95-116; Zwolińska B., <i>Listy z Ameryki a listy z Afryki H. Sienkiewicza. Dwa modele podróży i podróżnika</i>, Litteraria Copernicana 2019, 3(31), Toruń 2019, s. 111-123; Zwolińska B., <i>Miasta romantyków: Rzym i Paryż</i>, [w:] <i>Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie</i>, pod red. M. Święcickiej, Bydgoszcz 2011; Zwolińska B., <i>Podróże i przygody życia (szkice W podróży)</i>, [w:] tejże, <i>Sándor Márai jako twórca literacki, teatralny i radiowy</i>, Gdańsk 2014, s. 97-132; Zwolińska B., <i>Podróże Narcyzy Żmichowskiej</i>, Gdańsk 2010 [rozdz. o podróży do Paryża]; Zwolińska B., <i>Przenikanie gatunków literackich na przykładzie Mojej córeczki T. Różewicza</i>, [w:] tejże, <i>Twórczość Tadeusza Różewicza w radiu. Studium przypadku</i>, Gdańsk 2018, s. 342-365; Zwolińska B., <i>Romantyczny mit drogi a epistolarne relacje Narcyzy Żmichowskiej z podróży do Paryża</i>, [w:] <i>Literackie drogi wobec mitu</i>, pod red. L. Wiśniewskiej przy współpracy M. Gołuskiego, Bydgoszcz 2006, s. 33-44.
	eResources addresses	
Example issues/ example questions/ tasks being completed	Travelers and anti-travellers. Myths of cities and places. Types of travelers and their exemplifications in literature: tourist, wanderer, wanderer, exile, pilgrim. Nomadic identity.	
Work placement	Not applicable	

Document generated electronically. Does not require a seal or signature.